

**ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI  
WYMAGANYCH NA POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH  
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU HISTORYCZNEGO  
ORGANIZOWANEGO DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W ROKU SZK. 2023/2024**

Konkurs obejmuje i poszerza treści podstawy programowej z historii\* w szkole podstawowej.

**Wiadomości i umiejętności wymagane od uczestnika konkursu**

Opis wymagań	Treści kształcenia w podstawie programowej	Wykaz literatury i tekstów internetowych obowiązujących uczestników oraz stanowiących pomoc dla nauczyciela
<b>I. Stopień szkolny</b>		
1. Zadania na stopniu szkolnym obejmują wiadomości i umiejętności z zakresu następujących zagadnień:		1. Podręczniki do nauczania historii dopuszczone do użytku w szkole podstawowej, a także dostosowane do nich zeszyty ćwiczeń.
1) Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego.	II. 1-3 (kl. IV)	2. Atlasy historyczne do szkoły podstawowej*. 3. Słowniki szkolne – terminy i pojęcia historyczne* (różne edycje). 4. Poczty książąt i królów polskich (różne edycje)*. 5. <i>Encyklopedia Szkolna. Historia</i> , (praca zbiorowa, różne edycje)*. 6. Akty prawne dotyczące symboli narodowych (barw, godła, hymnu państwowego), najważniejszych świąt narodowych i państwowych.
2) Refleksja nad historią jako nauką.	III. 1-4 (kl. IV)	
3) Postacie i wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej.	IV. 1-7 (kl. IV)	
4) Cywilizacje starożytne.	I. 1-6	
5) Świat islamski i Bizancjum.	II. 1-2	
6) Średniowieczna Europa.	III. 1-4	
7) Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy.	IV. 1-4	
8) Polska w okresie wczesnopiastowskim (X w. – poł. XII w.).	V. 1-6	
9) Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego (poł. XII w. – XIII w.).	VI. 1-5	
10) Polska w XIV – XV w.	VII. 1-7	
11) Wielkie odkrycia geograficzne.	VIII. 1-2	
12) „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim.	IX. 1-8	
13) Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów.	X. 1-3	
14) Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII w.	XI. 1-6	
15) Europa w XVII i XVIII w.	XII. 1	
2. Wiedza merytoryczna uczniów powinna być poparta <b>umiejętnościami</b> :		* – w zakresie chronologicznym i tematycznym związanym z treściami kształcenia wymienionymi w kolumnach 1. i 2.
1) analizowania wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych,		
2) wyszukiwania oraz porównywania i interpretacji informacji pozyskanych z różnych źródeł (w tym tekstów źródłowych, planów, ilustracji, tabel, wykresów i map) oraz formułowania		

\*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 z późn. zm.); **zadania wykraczające poza podstawę programową mogą obejmować inne treści szczegółowe niż wymienione w podstawie programowej, ale ich rozwiązanie jest możliwe na podstawie informacji zawartych w zalecanej literaturze.**

<p>wniosków na ich podstawie,</p> <p>3) umieszczania wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych w czasie i przestrzeni (chronologia historyczna), porządkowania ich i ustalania między nimi związków poprzedzania, równoczesności i następstwa oraz związków przyczynowo-skutkowych,</p> <p>4) dostrzegania zmian w życiu społecznym na przestrzeni dziejów oraz ciągłości w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym,</p> <p>5) posługiwania się terminologią historyczną i wyjaśniania jej znaczenia,</p> <p>6) dostrzegania kontekstu historycznego w utworach literackich i uwzględniania go w interpretacji utworu,</p> <p>7) rozpoznawania charakterystycznych cech poszczególnych epok w dziejach kultury,</p> <p>8) oceniania postaci, faktów i wydarzeń historycznych,</p> <p>9) tworzenia narracji historycznej i argumentowania własnego stanowiska.</p>		
<p><b>II. Stopień rejonowy</b></p>		
<p>1. Od uczestnika konkursu wymagane są wiadomości i umiejętności ze stopnia szkolnego oraz wiadomości i umiejętności dotyczące następujących zagadnień:</p>	<p>Literatura określona dla stopnia szkolnego – w zakresie chronologicznym i tematycznym</p>	
<p>1) Postacie i wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej.</p>	<p>IV. 8-12 (kl. IV)</p>	<p>związanym z treściami kształcenia wymienionymi w</p>
<p>2) Europa w XVII i XVIII w.</p>	<p>XII. 2-4</p>	<p>kolumnach 1. i 2. dla stopni</p>
<p>3) Rzeczpospolita Obojga Narodów w I poł. XVIII w.</p>	<p>XIII. 1-4</p>	<p>szkolnego i rejonowego.</p>
<p>4) Powstanie Stanów Zjednoczonych.</p>	<p>XIV. 1-3</p>	<p>Ponadto:</p>
<p>5) Wielka Rewolucja we Francji.</p>	<p>XV. 1-2</p>	<p>1. <a href="https://zpe.gov.pl/a/jan-iii-sobieski-pod-wiedniem/DOT2czHEB">https://zpe.gov.pl/a/jan-iii-sobieski-pod-wiedniem/DOT2czHEB</a></p>
<p>6) Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej.</p>	<p>XVI. 1-5</p>	
<p>7) Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w.</p>	<p>XVII. 1-3</p>	
<p>8) Epoka napoleońska.</p>	<p>XVIII. 1-4</p>	<p>2. <a href="https://zpe.gov.pl/b/powstanie-styczniove/PPrqk3hAd">https://zpe.gov.pl/b/powstanie-styczniove/PPrqk3hAd</a></p>
<p>9) Europa po kongresie wiedeńskim.</p>	<p>XIX. 1-2</p>	<p>- Wprowadzenie</p>
<p>10) Ziemie polskie w latach 1815-1848.</p>	<p>XX. 1-5</p>	<p>- Przeczytaj</p>
<p>11) Europa w okresie Wiosny Ludów.</p>	<p>XXI. 1-2</p>	<p>- Mapa interaktywna</p>
<p>12) Powstanie styczniowe.</p>	<p>XXII. 1, 3, 4</p>	<p>- Animacja</p>
<p>13) Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX wieku.</p>	<p>XXIII. 1-4</p>	<p>- Film i sprawdź się</p>
<p>14) Ziemie polskie pod zaborami w II poł. XIX i na początku XX wieku.</p>	<p>XXIV. 1-6</p>	
<p>15) I wojna światowa.</p>	<p>XXV. 1-5</p>	
<p>16) Sprawa polska w czasie I wojny światowej.</p>	<p>XXVI. 1-3</p>	
<p>2. Wiedza merytoryczna uczniów powinna być poparta <b>umiejętnościami</b> określonymi dla stopnia szkolnego, a ponadto krytycznym analizowaniem informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próbą wyciągania z nich wniosków.</p>		

III. Stopień wojewódzki		
1. Od uczestnika konkursu wymagane są wiadomości i umiejętności ze stopni szkolnego i rejonowego oraz wiadomości i umiejętności dotyczące następujących zagadnień:		Literatura określona dla stopni szkolnego i rejonowego – w zakresie chronologicznym i tematycznym związanym z treściami kształcenia wymienionymi w kolumnach 1. i 2. dla wszystkich stopni konkursu. Ponadto: 1. <a href="https://zpe.gov.pl/b/dokonywania-pierwszych-lat-odbudowy-reformy-wladyslawa-grabskiego-i-eugeniusza-kwiatkowskiego/PUDUxHcp1">https://zpe.gov.pl/b/dokonywania-pierwszych-lat-odbudowy-reformy-wladyslawa-grabskiego-i-eugeniusza-kwiatkowskiego/PUDUxHcp1</a> - Wprowadzenie - Przeczytaj - Mapa interaktywna - Animacja - Film i sprawdź się 2. <a href="https://zpe.gov.pl/a/okres-stalinizmu-w-polsce/DHtaK2Jvh">https://zpe.gov.pl/a/okres-stalinizmu-w-polsce/DHtaK2Jvh</a>
1) Postacie i wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej.	IV. 13-17 (kl. IV)	
2) Treści dodatkowe.	V. 1-11 (kl. IV)	
3) Europa i świat po I wojnie światowej.	XXVII. 1-3	
4) Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej.	XXVIII. 1-3	
5) II Rzeczpospolita w latach 1921-1939.	XXIX.1-5	
6) Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej.	XXX. 1-4	
7) Droga do wojny.	XXXI. 1-5	
8) Wojna obronna Polski we wrześniu 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września).	XXXII. 1-3	
9) II wojna światowa i jej etapy.	XXXIII. 1-5	
10) Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.	XXXIV. 1-5	
11) Sprawa polska w czasie II wojny światowej.	XXXV. 1-3	
12) Świat po II wojnie światowej.	XXXVI. 1-13	
13) Początki komunizmu w Polsce.	XXXVII. 1-2	
14) Stalinizm w Polsce i jego skutki.	XXXVIII. 1-3	
15) Polska w latach 1957-1981.	XXXIX. 1-8	
16) Dekada 1981-1989.	XL. 1-3	
17) Narodziny III Rzeczypospolitej.	XLI. 1-3	
18) Miejsce Polski w świecie współczesnym.	XLII. 1-3	
2. Wiedza merytoryczna uczniów powinna być poparta <b>umiejętnościami</b> określonymi dla stopni szkolnego i rejonowego.		

Na żadnym stopniu konkursu uczestnicy **nie mogą** korzystać z materiałów edukacyjnych oraz innych niż długopisy przyborów pomocniczych.